

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет романської філології і перекладу

(назва факультету)

Кафедра іспанської та французької філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латинська мова

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки	(шифр і назва)
спеціальність	035 Філологія	(шифр і назва)
спеціалізація	035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська	(назва)
освітній рівень	перший (бакалаврський)	(бакалавр, магістр)
освітня програма	Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад	(назва)
статус дисципліни	Нормативна	(нормативна чи вибіркова)

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2023/2024
Семестри II
Кількість кредитів ECTS 3
Мова навчання українська
Форма підсумкового контролю залік

Розробник: кандидат філологічних наук, доцент кафедри іспанської та французької філології Єр'оміна О. Ю.
старший викладач кафедри іспанської та французької філології
Грекова М.А.

Схвалено на засіданні кафедри іспанської та французької філології
протокол № 17 від «12» червня 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(О. В. Залеснова)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету романської філології і перекладу
протокол № 11 від «22» червня 2023 року

Голова вченої ради факультету

(підпис)

(К. П. Єсипович)

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомити студентів із загальноосвітнім значенням латинської мови, лінгвокультурною спадщиною греко-римської цивілізації, вкладом латинської мови у міжнародному термінотворенні; дати потрібний для філолога обсяг знань із нормативної граматики, словотвору латинської мови; закласти лінгвістичну базу для вивчення лексичного контенту фахових мов; розширити їхній світогляд вивченням латинських сталих висловів і фразеологізмів.

Викладання нормативної навчальної дисципліни «Латинська мова» має на меті започаткувати та поглибити знання, вміння та навички студентів:

- розуміння діяхронічної лінгвістичної природи фонетичних, лексичних, граматичних, стилістичних засобів сучасних західноєвропейських мов;
- розуміння лінгвокультурних особливостей при вивченні фахових мов;
- знання латинського алфавіту, фонетики, правила наголошення, основ нормативної граматики, лексичної бази, студентського гімну *Gaudeamus*, сталих виразів, фразеологізмів;
- вміння читати, писати, здійснювати переклад і граматичний аналіз текстів, працювати з лексикографічними джерелами;
- вміння віднайти латинські лексичні основи, фонетичні та словотворчі елементи у словах латинського походження в англійській, німецькій, французькій, іспанській, італійській, португальській та українській мовах.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредитів ЄКТС; **90** годин, у тому числі:

лекції	– <u>0 год.</u>
семінарські	– <u>0 год.</u>
практичні заняття	– <u>34 год.</u>
консультації	– <u>0 год.</u>
самостійна робота	– <u>56 год.</u>

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. Знати:

- предметну область лінгвістичних і перекладознавчих студій і розуміти сферу професійної діяльності;
- основні філософські та загальнонаукові засади та поняття вивчення іноземної мови.

3.2. Вміти:

- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- спілкуватися іноземними мовами як усно, так і письмово;
- абстрактно мислити, аналізувати, синтезувати, узагальнювати та систематизувати.

3.3. Володіти елементарними навичками:

- граматики, лексики і фонетики української та іноземної мов;
 - використання інформаційних і комунікаційних технологій, інноваційних методів; здатність бути критичним і самокритичним;
- застосування знання у практичних ситуаціях.

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	нормативна дисципліна
назва дисципліни:	Латинська мова
код навчальної дисципліни:	ОК 7

статус дисципліни:	нормативна
курс:	I
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	II

Мета. Освітній компонент дисципліни «Латинська мова» покликаний сформувати основи системних теоретико-методологічних і практичних знань із лінгвістичної і перекладознавчої проблематики, засвоїти базові поняття нормативної граматики латинської мови, сформувати тематичну лексичну базу латинських слів, успадкованих західноєвропейськими мовами, що подається у лінгвокультурному аспекті, сформувати і систематизувати базу словотворчих елементів латинської мови, продуктивних у сучасних західноєвропейських мовах, закласти основи для подальших наукових розвідок у галузі етимології, історії мови; вивчаються фонетичні, морфологічні, синтаксичні особливості латинської мови, формується уявлення про латину як джерело інтернаціональної наукової термінології. Курс латинської мови є базовим у циклі лінгвістичних студій, закладаючий фундамент ґрунтовної підготовки майбутнього лінгвіста. Цей курс пов'язаний із більшістю курсів теоретичних дисциплін, які студенти-філологи опановують на першому році навчання і старших курсах у КЛНУ: основи загального мовознавства, вступом до польської / чеської філології, історією польської / чеської літератури, історія польської / чеської мови тощо.

Завдання вивчення дисципліни «Латинська мова»: формування навичок читання, мовлення, перекладу латинськомовних літературних джерел, розширення загальнолінгвального кругозору майбутніх філологів; формування свідомого розуміння семантики та практичного використання набутих знань у фахових дослідженнях.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на один семестр, розкривається в одному модулі:

Модуль 1:

- Змістовий модуль 1. Фонетика. Система імені в латинській мові (кількість тем – 6);
- Змістовий модуль 2. Система дієслова. Часи основи інфекта і перфекта (кількість тем – 5);
- Змістовий модуль 3. Парадигми відмін. Займенники. Числівники (кількість тем – 4).

Тривалість:

II семестр: 3 кредити ЄКТС, 17 тижнів, 2 годин на тиждень.

Оцінювання:

II семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 модульна контрольна робота, підсумковий контроль – залік.

5. Завдання (навчальні цілі):

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ОП Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад

- **ЗК 15.** Уміння цінувати різноманіття мов та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ОП Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад

- **ЗК 14.** Здатність цінувати та поважати етнокультурне розмаїття та мультикультурність.

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- **ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- **ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
- **ФК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- **ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- **ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- **ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- **ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ОП Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад

- **ФК 16.** Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

ОП Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад

- **ФК 13.** Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. Знати; 2. Вміти; 3. Комунікація; 4. Автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання	1. Знати:	
1.1.	Правила читання, постановки наголосу і словниковий запис усіх частин мови.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
1.2.	Парадигми відмінювання іменників, прикметників, дієслів; систему часів і способів латинського дієслова; особливості будови латинського простого речення.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.

1.3.	Послідовність морфологічного аналізу частин мови та синтаксичний розбір речень.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
1.4.	Близько 150 афоризмів і сталих латинськомовних виразів, які найчастіше зустрічаються в літературі і суспільно-політичному мовленні.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
1.5.	Близько 300 лексем базової тематичної лексики.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
2. Вміти:			
2.1.	Пояснювати фонетичні, лексичні та граматичні явища латинської мови.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
2.2.	Робити граматичний коментар до тексту.		
2.3.	Виконувати дослівний і літературний переклад латинських речень.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
2.4.	Користуватися лексикографічними джерелами для аналізу і перекладу текстів.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
3. Комунікація:			
3.	Володіти навичками ведення дискусій під час обговорення питань з латинської мови.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.
4. Автономність і відповідність:			
4.	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді.	Пояснювально-ілюстративний метод, рецептивний метод, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, дискусійні методи.	Метод письмового контролю, метод усного опитування, тестові методи перевірки знань студентів, практична перевірка, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації):

Результати навчання з дисципліни (код)	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3	4
Програмні результати навчання	3	4
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	.	.
	+	+	+	.	.	+	+	+	+	.	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+	+	+	.	.	+	+	+	+	.	+
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	.	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	.	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+

Рейтинг модуля з навчальної дисципліни «Латинська мова» для студентів I курсу першого (бакалаврського) рівня обчислюється наступним чином.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінюється за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтовної відповіді студента; допущені неточності у визначенні понять та категорій не мають суттєвого значення; відповідь на проблемні питання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0** балів.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10²**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних / вибіркового дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися за **10-бальною** шкалою (від **0** до **10**). У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **5³**.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) з кожної теоретичної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними знань, навичок і вмінь з усього навчального матеріалу, що входить до відповідного модуля навчальної / вибіркової дисципліни: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи. Зміст, структура, критерії оцінювання, порядок, тривалість і форма проведення МКР визначаються і регламентуються засіданням кафедри іспанської та французької філології.

Кількість варіантів пакету МКР має бути достатньою і охоплювати всі теми та ключові поняття змістових модулів навчальної / вибіркової дисципліни. Крім того, необхідно передбачити завдання різних рівнів складності: репродуктивні, продуктивні (творчі), інноваційні.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету у встановлений в Університеті період. На модульний контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить 6,3, з округленням до цілого числа – 6. Цю оцінку множимо на 5: $6 \times 5 = 30$. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

репродуктивного, продуктивного (творчого) та інноваційного рівнів володіння студентами навчальним матеріалом дисципліни.

Оцінювання МКР здійснюються відповідно до затверджених кафедрою критеріїв. Відповідність виконання завдань критеріям МКР зазначається викладачем на полях роботи. Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку:

відмінно	– 50 балів;
добре	– 40 балів;
задовільно	– 30 балів;
незадовільно	– 20 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (*максимум 50 балів* за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і *максимум 20 балів* за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної системи, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

Підсумкове оцінювання – залік

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100	– A	} Зараховано
82 – 89	– B	
75 – 81	– C	
66 – 74	– D	
60 – 65	– E	
59 балів і нижче	– FX	Не зараховано

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і, в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому / їй незалежно від набраного семестрового рейтингового бала у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Дисципліни за вибором, інші навчальні дисципліни, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, оцінюються таким чином. Вивчення кожної зазначеної дисципліни завершується виконанням студентами модульної контрольної роботи, під час якої перевіряється засвоєння студентами всього програмного матеріалу курсу, винесеного як на аудиторну, так і на самостійну роботу. Модульна контрольна робота (МКР) оцінюється у 100-бальній шкалі. Кожне питання МКР може оцінюватися у 4-бальній шкалі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)); 0 балів неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня. Потім встановлюється середнє арифметичне з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середньоарифметичне значення помножується на коефіцієнт 20. Результат є семестровим рейтинговим балом у 100-бальній шкалі, якому відповідає оцінка за шкалою ЄКТС:

90 – 100	– A	}

82 – 89	–	B	
75 – 81	–	C	Зараховано
66 – 74	–	D	
60 – 65	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	Не зараховано

За рішенням кафедри кожне з питань модульної контрольної роботи з дисциплін, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, може оцінюватися у багатобальній системі (максимум 100 балів за всю модульну контрольну роботу).

8.2 Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проектів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються у листопаді, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. *Модульна контрольна робота* – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – залік.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за *дистанційною формою* навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін⁴.

8.3. Шкала відповідності оцінок: Залік:

Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

ЗАРАХОВАНО

НЕ ЗАРАХОВАНО

9. Програма вибіркової дисципліни. Тематичний план занять:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усь го	денна форма					ус ь го	заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
	л	п	лаб	інд	с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Семестр II. Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Фонетика. Система імені в латинській мові.												
Тема 1. Походження назви «латинська» мова. Легенди і відомості з історії Риму і латинської мови. Формування романських мов і вплив латинської мови на германські.	6		2			4						

⁴ <http://surl.li/cxvmy>

Латинський алфавіт. Фонетика. Голосні. Дифтонги. Приголосні. Правила читання. Наголос. Словотвірні форманти –(i)ensis, –(i)anus, –inus. Лексика: Органи та частини тіла людини. Історія і культура: Римські імена.												
Тема 2. Іменник. Основні граматичні категорії. Словникова форма іменника. Визначення відміни та практичної основи іменника. Еволюція категорії роду латинської мови. Gaudeamus. Лексика: Стать, родинні зв'язки. Історія і культура: Римська родина.	6		2			4						
Тема 3. Прикметник. Основні граматичні категорії прикметника. Прикметники 1 і 2 групи. Словникова форма прикметників. Узгодження прикметників з іменниками. Демінутивні суфікси. Лексика: Характеристика людини. Історія і культура: Одяг, взуття, прикраси.	6		2			4						
Тема 4. 1 відміна іменників. Прийменник. Особливості вживання іменників в латинській мові. Префікси і суфікси іменників 1 відміни. Лексика: Навчання. Історія і культура: Навчання у Давньому Римі.	6		2			4						
Тема 5. Дієслово. Основні граматичні категорії. Визначення дієвідміни. Пошук дієслова у словнику. Префіксальні дієслова. Наказовий спосіб (Imperativus praesentis activi). Словотворчі суфікси і форманти на позначення поміна agentis (назв діяча). Лексика: Діяльність. Історія і культура: Професії у Давньому Римі.	6		2			4						
Тема 6. 2 відміна іменників. Прикметники 1-2 відміни. Дієприкметник минулого часу пасивного стану (Participium perfecti passivi). Дієприкметник майбутнього часу активного стану (Participium futuri activi). Форманти іменників 2 відміни. Префіксація у значенні ступені якості. Лексика: Оселя і їжа. Історія і культура: Їжа у Давньому Римі.	6		2			4						
Разом за змістовим модулем 1	36		12			24						
Змістовий модуль 2. Система дієслова. Часи основи інфекта і перфекта.												
Тема 7. Дієслово. Часи основи інфекта активного і пасивного станів. (Praesens, Imperfectum, Futurum I activi et passivi). Форманти інструментального і локального значення. Лексика: Місто і село. Історія і культура: Будинки в Давньому Римі.	8		4			4						

Тема 8. 3 відміна іменників. Три групи іменників 3 відміни. Родові закінчення. Продуктивні суфікси іменників 3 відміни. Лексика: Мистецтво. Історія і культура: Відпочинок у Давньому Римі.	6		2			4							
Тема 9. Прикметники 3 відміни. Діеприкметник теперішнього часу активного стану (Participium praesentis activi). Субстантивація прикметників. Продуктивні суфікси іменників 3 відміни. Лексика: Держава. Історія і культура: Державний устрій Давнього Риму.	6		2			4							
Тема 10. 4 відміна іменників. Віддієслівні іменники 4 відміни. Форманти іменників 4 відміни. Лексика: Юрисдикція. Історія і культура: Правосуддя у Давньому Римі.	6		2			4							
Тема 11. Дієслово. Часи основи перфекта (Perfectum, Plusquamperfectum, Futurum II activi). Продуктивний прикметниковий суфікс -is-. Лексика: Тварини і рослини. Історія і культура: Релігія у Давньому Римі.	6		2			4							
Разом за змістовим модулем 2	32		12			20							
Змістовий модуль 3. Парадигми відмін. Займенники. Числівники.													
Тема 12. 5 відміна іменників. Парадигми відмін. Дієслово. Часи основи супіна. (Perfectum, Plusquamperfectum, Futurum II passivi). Продуктивні форманти прикметників 3 відміни, іменників 5 відміни. Лексика: Небо і земля. Історія і культура: Римський календар.	6		2			4							
Тема 13. Числівник. Типи числівників. Відмінювання числівників. Займенники. Композиція. Лексика: Математика. Історія і культура: Римські цифри та міри.	6		2			4							
Тема 14. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Суплетивні ступені порівняння. Словотвірний ряд. Лексика: Географія. Історія і культура: Географія римлян.	6		2			4							
Тема 15. Систематизація пройденого матеріалу.	2		2										
Разом за змістовим модулем 3	20		8			12							
Разом за модуль 1.	88		32			56							
МКР №1	2		2										
Усього годин:	90		34			56							

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

1. Грекова, М.А. (2012). *Посібник з латинської мови для студентів-заочників напрямку підготовки «Філологія»*. К.: Вид. центр КНЛУ.

2. Єршоміна, О.Ю. (2019). *Латинська мова*: [навчальний посібник]. К.: ВПЦ «Київський університет».
3. Єршоміна, О.Ю. (2012). *Тематичний словник базової латинської лексики*: [словник]. К.: ВПЦ «Київський університет».
4. Звонська, Л.Л. (2003). *Латинська мова*: [підручник для вузів]. К.: Книга.
5. Литвинов, В.Д. (1990). *Латинська мова*: [підручник для вузів]. К.: Вища школа.
6. Оленич, Р.М. (1993). *Латинська мова*: [підручник для вузів]. Львів: Світ.
7. Скорина, Л.П. (1994). *Porta antiqua*: [підручник для гімназій і коледжів]. К.: СІНТО.
8. Шведов, В.А. (2013). *Латинська мова*: підручник для студентів гуманітарних факультетів університетів. 2-ге вид., випр. та доп. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна.
9. Яковенко, Н. М., Миронова, В. М. (2009). *Латинська мова*: [підручник для вузів]. К.: ВПЦ «Київський університет».

Додаткова:

1. Грекова, М.А. (2006). *Посібник з латинської мови для самостійної роботи студентів I курсу* [навчальний посібник]. К.: Вид. центр КНЛУ.
2. *Латинсько-український, українсько-латинський словник* (2004). Уклад. Л. П. Скорина, О. А. Скорина. К.: Обереги.
3. Пашкова, Н.І. (2000). *Методичні рекомендації до вивчення практичного курсу латинської мови*. К.: КНЛУ.
4. *Українсько-англійсько-латинський словник* (2018). Уклад. Миронова, В., Корольова, Н., Ластовець, М. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Український портал для пошанувачів класичних мов: <http://www.pinax.com.ua/>
2. <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/>
3. <https://www.cnrtl.fr/etymologie/>
4. <http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/home.html>